

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsi po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2030, upravnništvo št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pozdravljeni!

Slovenska Krajina prihaja te dni prvičkrat k svoji materi Sloveniji. Pred desetimi leti se je ravno te dni odločevala usoda Prekmurja v Parizu. Izgubili smo že Gorico in Trst in ž njima široko zaledje, Koroško so mrcvarile nesrečne plebiscitne cone, Prekmurje viselo na tanki nitki. Kdo pa se bo zmenil za to betvico ljudi, tembolj ko jih je črna Mura geografski ločila od ostale Slovenije! Pri Prekmurju nam je bila usoda mila. Po tisočletni odcepljenosti je prišla ta veja panonskih Slovencev k svojim panonskim in karantanskim bratom.

Prej Prekmurci niso veliko poznali drugih Slovencev. Prihajali so le v štajerske božjepotne kraje ob meji, kvečemu do Maribora in Celja. Zdaj prihajajo sploh privikrat na Kranjsko, da vidijo vseslovenske božjepotne Brezje, biser Slovenije Bred ter prestolico Slovenije belo Ljubljano.

Vse oblasti so šle Prekmurcem zelo na roko, da bi jim omilile ta obisk slovenskih bratov. Na vseh večjih krajih bodo Prekmurci slovesno pozdravljeni, da si zapomnijo, kdaj so bili prvič sprejeti med Slovenci kot bratje.

In tako je prav! Korošcev ne moremo pozdravljati v večji množini, Prvorci ne smejo k nam. Pozdravimo vsaj svojega najmanjšega brata iz Slovenske Krajine.

Sestanek male antante

Ko je bila pred desetimi leti na pobudo ministra Beneša ustanovljena mala antanta, so skoraj prevladovali pesimistični glasovi, ki so napovedovali novi grupaciji sil skorajšen in neslaven konec. Ob vsakem sestanku zunanjih ministrov male antante so se te neprijateljske prorokbe ponavljale, pa čeprav je vsak sestanek male antante znova demantiral te pesimistične glasove. Kljub vsemu je mala antanta vendarle vzdržala marsikatero težko preizkušnjo in se v mednarodni politiki uveljavila kot faktor, s katerim je treba računati.

To pa predvsem vsled tega, ker je bila ustanovljena na realni in pozitivni podlagi. Očuvati sedanje stanje ter preprečiti vsako kršitev krščanskega in neullyskega mirovnega dogovora, to je bil prvi in najvišji cilj male antante in ta cilj je bil dosežen v polnem obsegu. Vedno manj je aktualna revizija mirovnih dogovorov, pa čeprav so delali za njo reklamo celo listi gospoda Kothermera. Oprta na zanesljivo podporo Francije in na vsem trem članicam male antante skupen cilj, da ostanje madjarske iredentistične sanje le neizvedljiva želja, je mogla mala antanta z lahkoto odbiti tudi neprijateljski sunek iz zavezniške dežele.

Sčasoma pa so stopile pred malo antanto tudi nove naloge in dejansko se je moral razširiti njen program, pa čeprav ni bil v direktni zvezi z mirovnimi pogodbami. Zasedanje Društva narodov je avtomatično združilo države male antante in noben slučaj ni bil, če je bilo tudi sodelovanje Poljske vedno pogostejše. Proti premoči velikih sil je bila za srednje sile rešitev le v skupnem nastopu, ker samo tako je bilo dosegljivo vsaj delno ravnovesje.

Iz strogo političnega polja pa se je morala razširiti skupnost tudi na gospodarska vprašanja. Jedro vse politike leži pač v gospodarstvu in zato je bilo neizogibno, da je že prišlo do konference gospodarskih strokovnjakov male antante. Ni pa moglo tu priti takoj do popolnega soglasja, ker je treba šele ustvarjati podlago za skupnost interesov. Interesi industrijske Češkoslovaške se še ne krijejo z interesi agrarne Romunije in Jugoslavije in vstvarjajoča industrija obeh agrarnih držav želi drugačno sodelovanje, kakor pa bi bilo po volji že močno razviti industriji Češkoslovaške. Prav tako pa tudi agrarni del Češkoslovaške ne deli naporov naših kmetijskih izvoznikov. Nasprotja so še povsodi težka in treba bo še mnogo dela, da bo ustvarjena prva stvarna podlaga za uspešna pogajanja. Ali dobra volja je tu in uspeh je že v tem, da se je razprava o teh težkih problemih sploh pričela in da je padlo mnenje, ko da bi bile te težave sploh nepremagljive.

Kljub vsem težkočam je vendar viden napredek in prijateljski odnosi med državami male antante se stalno poglobljeujejo in razširjajo. Je pa na drugi strani jasno, da še dolgo niso odstranjene vse težkoče, ker so na delu tudi močni vplivi, da razbijejo malo antanto ali pa vsaj onemogočijo njeno uspešnost.

Naša mornarica na Krfu

Žalne svečanosti na otoku Sv. Vida v čast padlim srbskim vojakom
Odlično sodelovanje grške vojske in oblasti

Atene, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Danes je bila na otoku Sv. Vida pri Krfu žalna svečanost za srbske vojske, ki so pokopani na tem otoku. Svečanosti so se udeležili častniki grškega in jugoslovanskega brodograja ter zastopniki krfskih oblasti. Oddelki grške in jugoslovanske mornarice so izkazali pri grobovih vojaške časti.

Grški nadškof iz Krfa je imel ob sodelovanju svečnikov jugoslovanskega brodograja žalno službo božjo. Nato je imel poveljnik jugoslovanskega brodograja nagovor na moštvo, v katerem je orisal zasedbo Srbije po avstro-ogrski vojski in potem prevrat do ustanovitve Jugoslavije. Naglašal je posebno grško podporo in gostoljubnost, ki jo je Grčija izkazovala srbskim beguncem na Krfu. Nato se je v imenu jugoslovanske oblasti zahvalil krfski oblasti za lepo oskrbovanje grobov.

Med svečanostjo je grško-jugoslovansko brodograje streljalo na čast mrtvim. Poveljnik jugoslovanskega brodograja, poveljniki vseh jugoslovanskih ladij in krfski prefekt so potem položili na grobove vence. Nato so poveljniki odšli na krov jugoslovanske torpedovke in vrgli vence v morje 19 milj od obrežja na onem mestu, kjer so v času umika srbske vojske potopili v morje na tisoče srbskih vojakov, ki so umrli za legarjem. Med žalno svečanostjo so zvonili vsi zvonovi krfske stolnice.

Kraljevo sporočilo Hrvatom

Zagreb, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Minister za socialno politiko je, kakor smo poročali, obiskal dalmatinska otoka Brač in Hvar. Tu so ga v vseh mestih sprejeli zastopniki oblasti, ponekod pa tudi veliko število prebivalstva. Dr. Mate Drinković se je povsod zadržal dalje časa med ljudstvom in se z njim razgovarjal. Posebno je naglasil, da se Nj. Vel. kralj zelo zanima za materialne in moralne razmere prebivalstva.

V vseh krajih, ki jih je dr. Drinković obiskal, je sporočil prebivalstvu tole kraljevo sporočilo: »To današnje stanje ne bo prenehalo prej, dokler se ne ozdravijo posledice dosedanjega slabega dela politikov. Zato Nj. V. kralj kliče vse Hrvate, da sodelujejo pri tem velikem delu in da ga podpirajo pri tem njegovem prizadevanju, da se čimprej doseže tisto, kar si je postavil za nalogo za srečo države in naroda.«

Načrt vojnega zakona

Vojaški obvezanci služijo po možnosti v svojem okrožju

Belgrad, 17. maja. (Tel. »Slov.«) V vojnem ministrstvu se je izdelal načrt novega vojnega zakona. Bistvena določila tega zakona so sledeča:

Upravni častniki se uvrstijo v vojne uradnike. Nadalje je v zakonu izražena tendenca, da naj vsi vojaški obvezanci služijo v

svojem vojaškem okrožju, v kolikor razmere to dopuščajo. Določen je šestmesečni rok za enoletne prostovoljce. Bogoslovci služijo po osnovni vojaški izobrazbi naprej v bolnicah kot pomočniki vojaških duhovnikov. Nadalje določa zakon prejemke častnikov.

Zakonski načrt o srednjih šolah

Belgrad, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Pravoslavni škof dr. Letić je dal o svojem včerajšnjem sestanku s prosvetnim ministrom Maksimovićem tole kratko izjavo: Do 20. maja bo, kakor se mi je zadržalo, gotov v končni obliki zakon o srednjih šolah. Končni načrt tega zakona je, kolikor pride v poštev verouk, in splošni kulturni in verski interes naših veroizpovedi, malo boljši kot prvotni načrt. Vendar je še mnogo nasprotujočih si stvari, katerih obe cerkvi najbrž ne bosta mogli sprejeti. Minister Maksimović mi je obljubil, da bo še enkrat, ko bo načrt končno stiliziran, povabil k sebi zastopnike katoliškega in pravoslavnega episkopata.

Prosvetno ministrstvo računa, da bo ta srednješolski zakon uzakonjen koncem maja, najkasneje pa v začetku junija in bo v začetku prihodnjega šolskega leta vse naše šolstvo enotno urejeno.

Strahoviti nalivi v Bosni in Srbiji

Ves promet južno od Belgrada je bil pretrgan -- Vode padajo

Belgrad, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Včeraj in danes je deževje zlasti v Bosni in Hercegovini napravilo ogromno škodo. Iz Srbije, predvsem iz okolice Kragujevca prihajajo strašna poročila o razdejanju, ki ga je prizadejala voda. V pokrajinah: Jesenovac, Banja Koviljača, Kragujevac, Lepova itd. so se utržali oblaki. Voda je bliskovito drla v doline. Reke in potoki so prestopili bregove. Okrajni glavarji imajo težko nalogo, da so razposlali hitra navodila vsem svojim podrejenim organom, kako naj rešujejo kmete pred povodnjami. Zlasti so udarjeni kraji Gorič, Lovnica, Slovaci in drugi. Vse državne oblasti so bile zaprosene, naj gredo prebivalstvu v vsakem oziru na pomoč.

To se skuša doseči na ta način, da bi posebne pogodbe članice male antante z drugimi silami oslabile pogodbe, na katerih je bila ustanovljena mala antanta. Separate pogodbe naj bi zabile klin v zvezo držav male antante, iz tega klina pa se naj bi polagoma naredila razpoka, ki bi dovedla do prepada in konca male antante. Treba odkrito priznati, da ta namera ni bila niti brez uspeha, da pa more ravno sedanji sestanek male antante preprečiti vse nadaljnje slabe posledice.

Mesto treh posebnih pogodb naj bo ena pogodba med vsemi tremi članicami podlaga male antante in potem ne bo mogla nobena posebna pogodba služiti kot klin neprijateljem male antante. Tak predlog že dejansko obstoji in o njem se bo tudi sklepalo na sedanjem sestanku male antante. Upati je, da bo tudi sprejet, ker je v interesu vsake države male antante, če vodi ta res svojo politiko.

Ze včeraj je moralo belgrajsko železniško ravnateljstvo ukiniti promet na nekaterih delih prog Belgrad — Kragujevac ter Belgrad — Sarajevo, ker je proga med Obrenovcem in Belgradom pokvarjena. Zvečer se je belgrajsko železniško ravnateljstvo odločilo, da jutri opoldne prekine začasno ves promet južno od Belgrada. Glavna proga je bila že v teku današnjega dne na štirih mestih prekinjena. Brzovlak, ki je odšel 10.40 proti Nišu, se je vrnil v Belgrad. Prav tako se je vrnil v Belgrad S. O. E. Vso garnituro tega vlaka so nato sestavili v Belgradu in je nato od tu odpeljali proti Parizu.

Ob sedmih je odšel proti Carigradu drugi simplon, in je prišel do Palanke. Tu se je iz-

Zlasti pa je tak trogovor potreben članicam male antante v današnji dobi. Reparacijsko vprašanje se že hoče rešiti na škodo manjših sil, nova centralna banka grozi uvedbi trdo diktaturo velikega kapitala in že smo skoraj na pragu boja, ko bodo morale tudi srednje države napeti vse sile, da ne padejo na stopnjo kolonij.

Koncentracija srednjih sil je vedno bolj aktualna in združitev evropskega gospodarstva vedno bolj nujna. V tem je izražen današnji mednarodni položaj in tega bodo članice male antante razumele v celoti, če prično prihodnje trolejke z enotnim trgovskim mestom s tremi, le rahlo zvezanimi pogodbami.

To naj bo veliki uspeh binkoštnega zasedanja male antante in potem je zaskrbljen ne samo njen obstoj, temveč tudi njen naraščajoči uspeh in vpliv.

vršil prestop potnikov. Proga je pretrgana med Smederevom in Palanko ter Veliko Plano, dalje med Smederevom in Palanko. Na podlagi teh poročil je železniško ravnateljstvo sklenilo, da se 17. in 18. maja promet proti jugu sploh ukine. Vlaki bodo vozili do Palanke, do Požarevca gredo v smeri proti Smederevo. Ukinjen je torej promet proti Nišu, Skoplju, Gjevgeliji, Bolgarski in Turčiji.

Simplon, ki naj bi bil danes dospel v Belgrad ob štirih, je čakal v Veliki Plani in se je odpeljal nazaj v Carigrad. Voda je pri Vel. Plani prestopila progo. Ponekod so nastali pravcati hudourniki. Tudi osebni promet z bližnjimi kraji je bil mogoč s prestopanjem. Iz notranjosti so zvečer prihajale vesti, da je voda pričela upadati.

Belgrad, 17. maja. (Tel. »Slov.« ob 10 zvečer.) Kakor je dobilo belgrajsko železniško ravnateljstvo iz notranjosti poročila, so pričele vode nenadoma upadati, tako da se je lahko promet med Smederevom in Palanko ter Veliko Plano vzpostavil. Vlaki so odšli. Radi tega je belgrajsko železniško ravnateljstvo preključilo odredbo glede ustavitve prometa južno od Belgrada. Pričakuje se prihod vlakov, vendar pa z veliko, osem do deseturno zamudo.

Prisrčen sprejem časnikarjev Male antante

Maribor, 17. maja.

Danes popoldne je prišlo s popoldanskim brzovlakom iz Prage v Maribor 7 čeških časnikarjev, ki so na potu v Belgrad, kjer se te dni vrši zborovanje časniške male antante. Dragim gostom sta prispela nasproti do Maribora šef finančnega oddelka v zunanjem ministrstvu Vitorović ter odbornik časniške male antante Viktor Schweiger, urednik »Slovenca«. Pri sprejemu so bili navzoči magistratni svetnik Rodošek za mestno občino, bivši narodni poslanec Franjo Zebot, dr. Reisman za češkoslovaško-jugoslovansko ligo ter zastopniki posameznih časnikov. V Maribor so prispeli romunski ataše iz Prage Anastasiu, jugoslovanski tiskovni ataše pri našem poslanstvu v Pragi Zivković, Hajret od »Narodne Politike«, Tannenberger od »Venkova«, Pešl od »Narodnega Oslobođenja« ter dr. Kopecki od »Českega Slova«. Pri tej priliki je dragim gostom mestna občina pripravila v restavracijskih prostorih na glavnem kolodvoru prihrizek. Kot prvi je izrekel iskreno dobrodoščilo v francoskem jeziku urednik »Slovenca« Viktor Schweiger v imenu časniške male antante. Dejal je:

»Dragi prijatelji in tovariši! Pooblaščen od nacionalnega komiteja jugoslovanskega tiskovne male antante, Vas pozdravljam na naši zemlji. Mi smo tukaj na najbolj severni točki naše države in zato obnem na ozemlju, ki je najbolj blizu Češkoslovaški, prijateljski in bratski republiki. V teku Vašega bivanja v naši državi boste imeli priliko, da se prepričate, da so čustva vseh Jugoslovancev od skrajne severne do najjužnejše naše meje in do Jadranskega plavega našega morja prisrčna in njihova srca gojijo največjo ljubezen in prijateljstvo do naših zaveznikov in prijateljev ter sobratov Čehoslovakov in Romunov. Prav posebno pa sem vesel, da Vas lahko pozdravim kot stare znane sodelavce in tovariše za velike spasonosne ideje male antante, za obrambo miru in za zmago pravičnosti. Dovolite mi, da posebno pozdravim znanega prijatelja našega slovenskega naroda g. Raula Anastasiu. Prepričan, da bo naše skupno delo, kakor vedno dosedaj kronano s popolnim uspehom, kličem dobrodoščilo! Vrnost pro vrnost! At' žie Československa republika! Satre asca Romania mare!«

V imenu občine je goste pozdravil mag. sv. Rodošek, ki jim je želel, da bi odnesli iz naše domovine kar najlepše vtise. Za tukajšnji časniški klub je govoril glavni urednik »Mariborer Zeitung« Udo Kasper. Za prisrčni in tovariški sprejem se je v imenu gostov zahvalil v francoskem jeziku dr. Kopecki. Nato so češkoslovaški časnikarji nadaljevali pot v spremstvu Viktoroviča, Schweigerja in Andreja Verbiča proti Zagrebu in Belgradu. Po končanem zborovanju časniške male antante v Belgradu si bodo češkoslovaški gostje ogledali Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in še nekatere druge pokrajine.

Zagreb, 17. maja.

V Zagrebu je bila časniška delegacija sprejeta izredno fino in odlično. Na kolodvoru je bil tukajšnji češkoslovaški generalni konzul Andrija. V imenu zagrebškega časniškega društva so bili podpredsednik Peršić, tajnik Vodvarška, blagajnik Krznarič, dr. Brlić, častni konzul romunski dr. Knežević ter člani vseh zagrebških uredništev ter zastopniki belgrajskega časopisja. Pri tej priliki sta imela Peršić in Vodvarška zelo topla govora. Nato so se češki časnikarji odpeljali v gradski podrum, kjer so jim zagrebški tovariši priredili izredno lep sprejem, ki se ga je med drugim udeležil tudi zagrebški župan dr. Srkutij. Ves sprejem in večer je potekel v bratskem in toplem razpoloženju ter je bil znak in dokaz, da je ves jugoslovanski narod enoten v svojem mišljenju in skupnih interesih male antante.

Dokumenti ljudske samouprave

Maribor, 17. maja.

Mariborski Okrajni zastop odgrinja sliko svojega desetletnega snovanja. Izšlo je te dni obširno tiskano poročilo o desetletni upravni dobi (1. januarja 1919 do 31. decembra 1928); s skrbno nabranim, dragocenim ter s poučeno statistiko podprtim gradivom je sestavljen spominski spis, imponujoč pregled živahnega in uspešnega desetletnega vladanja in dejstevstva za dvig gospodarskih in kulturnih narodnih sil v območju mariborskega Okrajnega zastopa, ki je najboljše in najboljše denejši v vrsti šestnajstih okrajnih zastopov mariborske oblasti.

Dokazi uspehov in sila številčevalec v molku in terjajo priznanje; zakaj z redko požrtvovalnostjo in ljubeznijo so delovali ter vsojevali na polju okrajnozastopne uprave, pospeševanja deželne kulture ter organizacije socialnega skrbstva najboljši sinovi ob naši severni meji. 17.291 km novih cest se je zgradilo v območju mariborskega okrajnega zastopa v prvem desetletju svobodnega državnega življenja, da preseneča ob tem celo najpvršnejša primera s predvojno bilanco, ki je sramoten žig neodpušljive nesposobnosti odločujočega tujega elementa. Šele v trenutku namreč, ko zgrabi za vajeti slovenski element, se odpre tako v mariborskem okrajnem zastopu kakor v vseh drugih okrajnih zbiorih, od koder je bil izrinjen potujoč in potujočevalen element, doba sistematičnega, neumornega in orjaškega snovanja na gradnji, preurejanju ter izboljševanju z nakano in zavestjo zanemarjene cestne uprave.

V brižnem prizadevanju za povzdigo živinoreje (predvsem govedo-, konje- in svinjereje) se je izvedla akcija za nakup in izbiro dobre plemenske živine, organizacijo gospodarskih tečajev ter poučnih potovanj živinorejcev v državo z visoko razvito živinorejo; razen tega so se prirejale razstave, združene s premovanjem goveje živine, ter se je izvršila iz globoko utemeljenih narodnogospodarskih razlogov razdelitev okraja na 16 živinorejskih žup. Preko pol milijona dinarjev je žrtvoval v desetih letih slovenskega samoupravnega delovanja mariborski Okrajni zastop za procvit deželne kulture.

Dokazi ubožnega skrbstva in socialne politike 651.490 Din je šlo iz okrajno zastopne blagajne za brezplačno zdravljenje ubogih, siromskih in pomoči potrebnih v okraju; za redno socialno pomoč in neugodno zavarovanje okrajnim cestarjem ter cestnim delavcem in mnogoštevilne vsakoletne podpore raznim humanitarnim zavodom in pa za druge človekoljubne svrhe.

Iz teh števil in dejstev le v skromnem pregledu nakazanih in nanizanih, odsevajo tvorne sile ljudske samouprave. In so samo rahel odsvit čudovitih uspehov desetletnega dejstevstva šestnajstih okrajnih zastopov mariborske oblasti sploh. V določeni, otipljivejši obliki se bodo odgrinjali, ko bodo tudi ostali okrajni zastopi sledili zgledu mariborskega; zakaj spominski spis mariborskega okrajnega zastopa je prvi dokumentaren prikaz te vrste v Slovincih, nepobiten dokaz tvorin sil slovenske samouprave ter vodilo v drugo desetletje samostojnega državnega življenja in napredovanja.

Iz tega narodnogospodarskega in socialnega samoupravnega obeležja, ki prepletajo omenjeni jubilejni spis, pa se lučijo in ponujajo tudi važni narodnostni oziroma državljanski momenti. Ob nespornih uspehih samoupravnega snovanja ob naši severni meji je vzljubljeno ljudstvo s plamečo ljubeznijo svoje velmože, ki so s pametjo in ljubeznijo delovali za gospodarski, socialni in kulturni napredek ob naši severni meji; hvala jim in priznanje; vzljubilo je v še višji meri rodno grudo. Učinki uspehov in samoupravnih tvorin sil so šinili pogledi še dalje in zajeli veličino skupne, velike ter močnega domovine. Ob severni meji so dejstva samoupravnih prizadevanj, blagoslovljenih s posledicami rasti in proevita, pomenila veliko: zarezala so v ljudsko dušo hvalečnost in ljubezen, izruvala zlonosne kali nezadovoljstva in malkontentske bolesnosti ter oblikovala do najvišje mere narodnostno in državljansko zavest, ki se hkrati pri tem obmejnem delu našega ljudstva stapa s toplim čuvstvom priznanja in spoštovanja do požrtvovalnih ljudskih velmož, ki delujejo v samoupravnih telesih, občinskih in okrajnih zastopih, z verno in brezprimerno vzornostjo za gospodarski, socialni in kulturni procvet našega obmejnega prebivalstva.

»Poročilo o desetletni upravni dobi okrajnega zastopa v Mariboru« je poleg jubilejne knjige »Deset let državne slovenske osnovne in meščanske šole v Mariboru«, ki je izšla ob priliki jutrišnje svečane proslave omenjene desetletnice, eden najmočnejših dokumentov uspešnega kulturnega dela ob naši severni meji, oblikovanja narodnostne in državljanske zavesti in dviganja državotvornih narodnih sil.

—c.

Belgrajsko sodišče je odklonilo predlog, da bi se zaslišalo mnenje dunajskega sodnika Singerja. Ratičev zagovornik je predlagal, da bi se vršila obravnava v drugi dvorani, kot je sedaj določena.

„Zeppelin“ pristal v Franciji

Veter odgnal „Zeppelina“ v južno-vzhodni smeri -- V Valenci ni mogel pristati - Končno pristal v Cuersu

Pariz, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov »Graf Zeppelin« so danes opazili v bližini Valence nad krajem Chabreuil, kjer mu je silen veter mistral preprečil pristaneč. Kmalu potem so ga videli nad krajem Molger. Zdi se, da ga veter precej onemoglega žene v južno-jugovzhodni smeri. Kmalu potem se je javilo iz Lyona, da so videli zrakoplov v Saillouin, 40 km južno-jugovzhodno od Valence, kjer plava s hitrostjo 30 km proti jugu. Večkrat se je opazilo, da se zrakoplov radi vetra močno nagiba. Gledalci so imeli vtis, da se »Zeppelin« ne more upirati vetru. Francosko ministrstvo za zrakoplovstvo je izjavilo uradno, da je pripravljeno dati na razpolago vsa sredstva, da se omogoči pristaneč. »Zeppelin« je ob 15.15 popoldne vržl iz zrakoplova pri Valence sporočilo, v katerem prosi, da bi mu tamkajšnja garnizija nakazala mesto za prisilni pristaneč.

Pariz, 18. maja. (Tel. »Slov.«) »Zeppelin« je poskušal pristati pri Porbes les Valence, veter pa ga je odgnal v južno-vzhodni smeri. Prefekt iz Dromea je ukrenil vse potrebne varnostne odredbe in zaprl tudi daljnovod močnega električnega toka.

Friedrichshafen, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Strokovnjaki smatrajo, da je naravnost tehnična uganja, kako se je mogla zlomiti gonilna os pri dveh motorjih. Motorja sta iz iste serije in pred prevzemom v tovarni tekla brezhibno 250 ur. Tudi je izključena vsaka konstrukcijska napaka in je smatrati, da se je zgodilo nekaj začetnega. V Friedrichshafnu je vse pripravljeno na sprejem zrakoplova. Še vedno upajo, da bo zrakoplov dospel nocojšnjo noč.

Pariz, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Nad ustjem Rodana se je moral boriti »Zeppelin« s hudim mistralom. List »National« smatra, da bo zrakoplov moral v sili pristati na francoskih tleh, ker plava zrakoplov sedaj samo s polovico normalne hitrosti. Tudi radi hudega nasprotnega vetra je pričakovati, da zrakoplov ne bo dosegel Friedrichshafena. Če bo moral zrakoplov v sili pristati na francoskih tleh, dr. Eckener lahko računa s tem, da ga bodo v Franciji sprejeli s spoštovanjem, dasi si v Franciji ni znal pridobiti prijateljev.

Newyork, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Poročilo, da se je zrakoplov vrnil domov, je v Newyorku povzročilo veliko razočaranje, ker niče ni računal z možnostjo kakšnega defekta in so že vse pripravili za prisrčen sprejem. Mornariški in drugi krogi v Lakehurst upajo, da bo zrakoplov vsaj Friedrichshafen gotovo dosegel, da dokaže, da so pasazirji tudi pri motornih defektih popolnoma varni.

Pred zasedanjem sveta D. N.

Madžarsko-jugoslov. optantski spor ne pride na dnevni red

Ženeva, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Začasni dnevi red 55. zasedanja Sveta Društva narodov, ki se bo vršilo v Madridu pod predsedstvom Adaccija, obsega skupno 28 točk, med temi 9 manjšinskih pritožb. Ni posebno verjetno, da bi se na tem zasedanju rešilo madžarsko-jugoslovansko optantsko vprašanje, stari optantski spor z Romunijo in saarsko posojilo. Nasprotno pa je verjetno,

Lateranska pogodba bo ratificirana

Rim, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Glede ratifikacije lateranskih pogodb se iz merodajne strani doznava, da se bo seveda kljub neugodnemu vtisu, ki so ga napravila izvestna mesta Mussolinijevega govora, brezpogojno izvršila in sicer potem, ko bo pogodba pasirala še se-

Vprašanje predvojnih francoskih posojil

Haag, 17. maja. (Tel. »Slov.«) V včerajšnji razpravi pred svetovnim razsodiščem v Haagu je ves dan govoril francoski odvetnik Montel. Navajal je, da se je jugoslovanska vlada obvezala, vrniti 4 odstotno posojilo iz leta 1895 v zlatu. V Angliji razpisana tranša posojila iz leta 1895 ni bila posebna in neodvisna finančna operacija, kakor to opisuje jugoslovanska vlada. Kot enota vračila se ni vzel za podlago francoski frank, temveč srbski zlati dinar, ki ima isti kurz kakor zlati frank. Če se Jugoslavija sklieuje na to, da so bila prejšnja posojila izdana v »francoskih frankih«, mora on izjaviti, da svojočasno ni bilo potrebno stipulirati: »zlati frank; jedneko francoski frank«, ker je bil zlati frank

Belgrajske vesti

Belgrad, 17. maja.

Belgrad, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Ministrski svet se je na snočni seji odločil, da se trošarina na žgane zniža od 18 na 14 Din.

Monopolska uprava je določila, da odpade na Slovenijo kontingent soli 1 milijon kilogramov. Sol pride iz Kreke.

Kot delegat za nedeljsko razstavo psov v Ljubljani se bo udeležil v imenu gozdarsko-rudarskega ministrstva te razstave ing. Božič. Ministrstvo je dovolilo za to razstavo 10.000 dinarjev.

Berlin, 17. maja. (Tel. »Slov.«) »Graf Zeppelin« je ob deseti dopoldne iz še neznanega vzroka ostal okoli 20 minut nad mestom Nimes in se je potem skušal proti vzhodu izogniti močnemu severnemu vetru. Kmalu potem pa so ga zopet videli nad mestom, kjer je večkrat preletel tamkajšnje letališče. Nato pa je ob Rodanu navzgor letel proti Avignonu. Zrakoplov leti zelo počasi s poprečno hitrostjo 16 km na uro.

Pariz, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Kakor se poroča iz Lyona, je zrakoplov »Zeppelin« že drugič poskušal pristati pri Porbes les Valence, kar pa se mu ni posrečilo. Zrakoplov je krenil v jugovzhodni smeri proti Alpm, pa je očitno v kratkem zopet dobil oblast nad krmlom, ker se je vrnil proti Montelimare. Posadka tega mesta je pripravljena na pomoč na tamkajšnjem letališču tri km od mesta. Na povelje prefekta so ukinili ves električni tok. Francoski minister za zrakoplovstvo Eynac je brzojavil dr. Eckenerju, da lahko pristane na letališčih Orlier ali Pierrefeu. Vojaška vlada je dobila povelje, da ostane pripravljena vso noč.

Friedrichshafen, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Ob 18.20 so z zrakoplova brzojavili v Bazel, da leti zrakoplov v smeri proti Toulonu in da bo poskušal pristati na letališču Cuers, severovzhodno od Toulona.

Pariz, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov je zvečer okoli 19. ure križaril nad letališčem Istres pri Marseillesu. Dasi je bilo alarmirano vse tamkajšnje vojaštvo, zrakoplov ni poskušal pristati. Pač pa je dr. Eckener brzojavil ministru za zrakoplovstvo Eynacu, da hoče pristati na letališču Pierrefeu v toulonskem trdnjanskem ozemlju.

Pariz, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Po uradnem poročilu francoskega ministrstva za zrakoplovstvo je »Zeppelin« ob 21.35 v Cuersu gladko pristal in so ga brez težko pritrtili. Strokovnjaki s toulonskega vojaškega letališča so bili z avtomobilii odposlani v 25 km oddaljeno letališče v Cuersu.

Friedrichshafen, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Po brezžičnem brzojavu iz Toulona je zrakoplov »Zeppelin« ob 8 zvečer gladko pristal na vojaškem letališču v Cuers. V vsem odnodnem okolišju so prekinili vse električne toke. Francosko vojaštvo je v avtomobilih sledilo poti zrakoplova, ki je v zadnjem momentu še z ostankom lastnih moči mogel pristati, preden je nastala noč. Iz Friedrichshafna bodo še nocoj odposlali v Cuers nadomestne dele motorja. Pričakovati je, da bo poškodba popravljena v najkrajšem času in da bo »Zeppelin« iz Cuersa potem nadaljeval pot v Ameriko.

Konvencije z Albanijo

Belgrad, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Zunanje ministrstvo je izdalo ta-le komunikacije:

Danes, 17. maja ob 12 sta dr. Kuma nudi, zastopnik zunanega ministra, in dr. Tahir Styla, odpravnik poslov na albanškem poslanstvu, izmenjala instrumente ratifikacije konvencij o izročitvi krivcev, o konzularni službi, o pogodbi o trgovini in plovbi, ki jih je naša država sklenila z Albanijo dne 22. junija 1926 v Belgradu.

Venizelos državni predsednik?

Grška vlada je objavila, da je začasni državni predsednik admiral Konduriotis odklonil kandidacijo za predsednika republike, Venizelos se trudi, da bi pregovoril Konduriotisa, da vendarle prevzame zopet predsedstvo, ker se boji, da bi odstop Konduriotisa napravil slab vtis v tujini. V opozicijskih krogih trde, da je Konduriotis odklonil kandidacijo vsled sklepa opozicije, da bo nastopila proti njemu. Z druge strani pa se trdi, da je Konduriotis vedno bolj nasproten diktatorskemu nastopu Venizelosa. V zadnjem času pa se vedno bolj govori o kandidaturi Venizelosa: ker je dosegel Venizelos pri senatnih volitvah velik uspeh, upa da bi tudi pri predsedniških volitvah zmagal in bi potem znatno razširil pravice predsednika ter uvedel skoraj diktatorski režim.

Obisk Zaleskega le čin uljudnosti

Budimpešta, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Grof Albert Apponyi je izjavil danes zastopnikom listov, da je bližnji poset poljskega zunanega ministra Zaleskega v Budimpešti samo čin vljudnosti, da vrne svoječasi obisk madžarskega zunanega ministra Valka v Varšavi.

Drobne vesti

125 oseb žrtve clevelandске nesreče.

Newyork, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Število smrtnih žrtv pri nesreči v Clevelandu se je zvišalo na 125 oseb.

Pariz, 17. maja. (Tel. »Slov.«) Italijanska vlada je že tretjič zahtevala od sodišča v Aixu izročitev polkovnika Lorenzija, generalnega tajnika italijanske prostozidarske lože in navaja kot vzrok za izročitev navadna hudodelstva. Francosko sodišče pa je zahtevo odklonilo kot neutemeljeno.

S seje magistratnega gremija

Nameravane nove zgradbe v Ljubljani.

Magistratni gremij je v sinočnji seji dovolil sledeče stavbe: 1. Ivanu Pavniku enonadstropno stanovanjsko hišo ob Vodovodni cesti 2. Frančiškanskemu provincijalatu gradnjo dvonadstropnega »Doma tretjerednic v Sp. Siški ob Černetovi ulici. Načrte je napravil univ. prof. arh. Plečnik. 3. Mariji Vidmar enonadstropno hišo na vogalu Korytkove in Grablovičeve ulice. 4. Mariji Podkrajšek gradnjo enonadstropne vile na Prulah poleg vile Jakoba Zalaznika, ki se že gradi. 5. Andreju Finku gradnjo pritlične provizorične lesene hiše, ki bo pa ometana. Hiša bo stala na illovi ob Uršičevem štrdonu. 6. Otonu Zemelroku gradnjo enonadstropne hiše z delavnici za otroške vozičke ob Zibertovi ulici. Podjetni obrtnik bo lahko zaposloval v svojem obratu do 50 delavcev. 7. Matiji Jankoviču gradnjo provizorične lesene ometane pritlične hišice ob Starotovi ulici. 8. Karlu Mahkoti, tajniku gledališke uprave gradnjo visokopritlične hiše z manzardo. 9. Jožetu Modicu gradnjo pritlične hiše ob Ilzanski cesti v bližini barjanske šole. 10. Lovrencu Kernu gradnjo visokopritlične hiše z dvema stanovanjima. 11. Otonu Farniku gradnjo enonadstropne hiše ob Mariborski cesti. 12. Borisu Modrišanu, konceptnemu uradniku pri sreskem poglavarstvu v Ljubljani, gradnjo enonadstropne hiše ob bodoči Baragovi ulici, ne daleč od Hranilnične ulice. 13. Inž. Vl. Šubicu, magistr. gradb. svetniku in arhitektu gradnjo enonadstropne vile ob Levstikovi ulici na bivšem zemljišču Stavne družbe. 14. Nikotu Malgaju adaptacijo trgovskih prostorov v Knezovi ulici. 15. Tvrčki Geršak in Co. dvig in predelavo podstrešja skladišnega poslopja v Prečni ulici. 16. Inž. Mikliču, gradb. nadsvetniku mest. magistrata, prezidavo njemu lasne polovice hiše na Borštnikovem trgu št. 4. 17. Tvrčki Čemažar in drug v Igrški ulici adaptacijo prostorov kotlarne. 18. Strojnim tovarnam in livarnam napravo kanalizacije v Zvonarski ulici.

Odklonjena je bila prošnja društva »Dobrodelnost« na Poljskem nasip št. 10 za adaptacijo kleti in pritličja v dvorišnem traktu.

Javna dela mestne občine ljubljanske.

V zadnji seji občinskega sveta se je načelno sklepalo o napravi večjega kopališča na Savi. Za uresničenje projekta sta prišli v poštev: lega pod črnuškim mostom na ozemlju občine Ježica in pa travnik nadarbane št. Vid v Mednem, ki leži tik nad Savo, kjer se ta cepi v dva rokava, ki tvorita v svoji sredini večji otok, ki nudi kopalcem vse naravne udobnosti. V seji magistratnega gremija z dne 17. t. m. se je vršila o projektih z ozirom na kraj kopališča daljša debata. Edina ugodnost, ki je govorila za kopališče na Ježici, je bila njena bližina. Mnogo večje druge ugodnosti mestne občine so bile odločilne, da se zgradi novo kopališče v Mednem na travniku nadarbinske posesti. To zemljišče dobi mestna občina v zakup pod zelo ugodnimi pogoji; razen tega pa je tudi šentvitska občina idejo pozdravila zelo prijazno in obljubila, da bo šla radi kopališča v vsakem oziru na roko. Kopališče bo v enem mesecu dograjeno in izročeno javni uporabi.

Radi razširjenja mestne elektrarne ob Karl Kotnikovi ulici je mestna občina morala odstraniti stanovanjske barake na Ledini. Posrečilo se je dobiti primeren prostor za nove barake na »Plečniku« zemljišča barona Codellija. Občina je že pričela z gradnjo teh barak, ki bodo stale okroglo 50.000 Din, kar naj bi pa šlo na račun gradbenih stroškov razširjene mestne elektrarne.

Uradni prostori so mestnemu tržnemu nadzorstvu odpovedani. Začasnno se bo preselilo v manufakturne lope na Vodnikovem trgu. Tako bodo tudi mestni uradi uživali udobnosti barakarjev.

Dunajska vremenska napoved: V severnih Alpah hladno in oblačno, večkrat dež. V južnih Alpah boljše in toplejše vreme, menjaje oblačno.